

VRVNA TEHNIKA

**Katalog znanja za vodnike reševalnih
psov pri KZS**

Avtor: KLEMEN Volontar

Uvod

Poznavanje in raba vrhne tehnike je za vodnike reševalnih psov sicer sekundarnega pomena vendar je lahko slabo poznavanje opreme, manjša napaka v pripravi delovišča ali napačna odločitev pri izvedbi manevra posledično usodna za reševalca ali skupino v kateri deluje.

Zaradi omenjene, sekundarne uporabe je količina in raznolikost opreme zmanjšana na najmanjšo možno, ki še zagotavlja zadovoljivo stopnjo varnosti. Ravno tako so v modulih A, B in C opredeljena le najnujnejša znanja tehnike za določen nivo reševalca. Reševalec mora pridobiti in obvladati znanje ter opraviti preizkus za vsak modul posebej. Med izpitom A in B mora preteči najmanj 1 leto, oziroma najmanj 3 leta med izpitom B in C. Razen IZJEM, brez predpisanega šolanja ni mogoče opravljati preizkusa ali napredovati za več kot eno stopnjo na enkrat. Opravljen izpit za določen nivo dokazuje zadovoljivo poznavanje opreme in obvladovanje tehnike, ki je zajeto v tem modulu.

Osnovni namen in cilj takšnega izobraževanja je da se reševalec glede na modul, ki ga zaključí zna: samovarovati, varovati psa, varovati kolega pri napredovanju ter da se pod nadzorom samostojno vzbne ali spusti s psom po že nameščenih varovalih (modul A), da varno in učinkovito uporablja pripomočke za spust in dvig sebe in drugih (psa), izdelava preprosto vrhno ograjo in pripravi vse potrebno za varen spust ali dvig, da zna svetovati in preveriti pravilnost postopkov na nižjem nivoju (modul B) in da zna izbrati mesto in izdelati vrhno ograjo, da izbere mesto in izdelava sidrišče za spust ali dvig ostalih, sodeluje z gorskim reševalcem pri izdelavi žičnice oz. zahtevnejših manevrov in ne nazadnje kontrolira postopke kolegov z nižjim nivojem znanja (modul C).

Osebna in skupna varovalna in tehnična oprema

Osebna oprema reševalca

1. zaščitna čelada (kavršna je tudi sicer uporabljena pri delu vodnika psa)
2. zaščitne rokavice (priporočene so rokavice za delo z vrvno tehniko)
3. plezalni pas (priporočen je dvodelni plezalni pas + povezovalni trak)
4. srčika (jamarska trikotna ali polkrožna)
5. pomožna vrvica (2 x 6mm/3m) za samovarovalni komplet in stopno zanko
6. pomožna vrvica (1 x 6mm/1m) za »vratno« zanko, za gibanje ob vrvni ograji
7. ročna prižema
8. prsna prižema (croll)
9. desonder (Petzel STOP)
10. alpinistični pripomoček za spust po vrvi (osmica, reverso, ploščica....)
11. vponka z matico 3 kom. (hruškasta, HMS..)
12. kolesce za škripec

Skupna oprema

1. vrv statična (2 x 100m, 1 x 50m deb.10,5mm)
2. vrv dinamična (4 x 50m deb.min.9,8mm)
3. vponka z matico HMS/22KN – 20 kom.
4. vponka z matico OVAL/22KN – 20 kom
5. vponka alpinistična – 20 kom
6. pomožna vrvica (10 x 5m/6mm)
7. neskončni trak (5 x 60cm/22KN)
8. neskončni trak (5 x 80cm/22KN)
9. neskončni trak (10 x 120cm)
10. neskončni trak (2 x 3m)
11. komplet opreme za tirolsko žičnico (2 x blok prižema, 2 x kolesce »Tandem«, 2 x kolesce enojno, 2 x kolesce »Rescue«, 2 x desonder, 2 x jeklena vponka)
12. nosilni oprt za psa
13. grillon (dolžina 1 x 5m in 1 x 20m)

Vsebina in stopnja znanja v posameznem Modulu

I. Teorija

Znanje posredujemo kandidatom teoretično v predavalnici ali na vežbališču s prikazom multimedijskih predstavitev po posameznih temah

1. splošno o uporabi vrvene tehnike v enotah ERP KZS
2. predstavitev osebne in skupne opreme reševalca in zakaj je namenjena
3. predstavitev vrvi (namembnost, rokovanje, poškodbe, hranjenje, kontrola)
4. predstavitev in praktična uporaba vozlov (izdelava, namen, napake pri nepravilni uporabi)
5. pomožne vrvice, trakovi (uporaba, rokovanje, hranjenje, poškodbe)
6. predstavitev tehničnih pripomočkov (hranjenje, pravilna uporaba, posledice nepravilne uporabe, poškodbe)
7. predstavitev dela s psom (priprava psa, možne težave)

II. Nabor vozlov:

(za vrvi, pomožne vrvice in trakove)

1. vozle osmica (vpletena osmica)
2. bičev vozle (polbičev vozle, vpleten bičev vozle)
3. podaljševalni vozle
4. prusikov vozle (vpleten prusikov vozle)
5. kravatni vozle
6. podaljševalni vozle za trak
7. francoski vozle
8. vozle šestica, devetka

III. Nabor sistemov:

(samo izdelava!)

1. točke vpenjanja, prijemališča (v naravnem okolju, v objektih)
2. stojišče (samovarovanje v vseh oblikah)
3. varovališče (na telesu, na objektu, v naravnem okolju)
4. sidrišče (v naravnem okolju, v objektu)
5. vrvena ograja (vodoravna, navpična, na delovišču)
6. spust po vrvi – enostavno
7. spust po vrvi - zahtevno
8. dvig po vrvi - enostavno
9. dvig po vrvi – zahtevno
10. spust reševalca z vrvjo
11. »Tirolska« žičnica

IV. Nabor nalog

(izbira mesta, izbira opreme, izdelava in uporaba)

1. priprava in namestitvev opreme na reševalca
2. izdelava prijemališča, točke vpenjanja (skalni klini, ekspanzijski klini, naravne tvorbe)
3. samovarovanje v vseh oblikah
4. izdelava sidrišča (neskončna zanka, s koncem vrvi)
5. varovanje prvega, drugega (polbičev voz, osmica, ..., aretacija, zavarovanje)
6. izdelava vrvne ograje (navpično, vodoravno, na delovišču)
7. gibanje ob vodoravni in navpični vrvni ograji
8. spuščanje reševalca z vrvjo (desonder, osmica,, s psom spredaj, zadaj)
9. spust po vrvi – enostavni (desonder, osmica,samovarovanje, aretacija - s psom spredaj, zadaj)
10. spust po vrvi – s prepenjanjem
11. dviganje po vrvi – enostavni
12. dviganje po vrvi – s prepenjanjem
13. dvig psa (s spremljevalcem, brez)
14. izdelava »Tirolske« žičnice (izbira mesta, opreme, izdelava, preizkus)
15. gibanje po žičnici s psom

Modul A

reševalec je seznanjen z vsebino tem:

- I., II., III., IV.;

reševalec zna vsebino tem:

- I. od 1. do 6.
- II. od 1. do 4.
- III. 2., 3., 6., 8;
- IV. 1., 3., 5., 7., 9., 11.; (vse pod nadzorom)

reševalec obvlada vsebino tem:

- I. 1.;
- II. 1., 2., 3., 4.; (pod nadzorom)

Modul B

reševalec je seznanjen z vsebino tem:

- I., II., III., IV.;

reševalec zna vsebino tem:

- I. od 1. do 7.
- II. od 1. do 8.
- III. 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 10.;
- IV. od 1. do 13., 15

reševalec obvlada vsebino tem:

- I. 1., 7.;
- II. od 1. do 8.;
- III. od 1. do 6., 8., 10.;
- IV. od 1. do 8., 11., 13.;

Modul C

reševalec je seznanjen z vsebino tem:

- I., II., III., IV.;

reševalec zna vsebino tem:

- I. od 1. do 7.
- II. od 1. do 8.
- III. od 1. do 11. (7., 9., 11. pod nadzorom)
- IV. od 1. do 15. (14. pod nadzorom)

reševalec obvlada vsebino tem:

- I. 1., 7.;
- II. od 1. do 8.;
- III. od 1. do 11.
- IV. od 1. do 15. (2., 8., 10., 12., 13., 14. pod nadzorom)

Poleg naštetega je reševalec z opravljenim izpitom za modul C dolžan spremljati novosti na področju opreme in tehnike, predlaga spremembe in izboljšave ter sodeluje pri vzgoji novih članov!

Literatura:

- Proti vrhovom, Jani Bele, PZS – december 2005
- Alpinistična šola, Tone Golnar, PZS
- Osnovna tehnika GRSS, Pavle Oman, PZS - 2001

Preizkus

Da se kandidat pripravi za preizkus se mora udeležiti vseh seminarjev in praktičnih vaj, ki jih organizira KZS. Kandidat opravlja preizkus za vsak modul posebej.

IZJEMA je lahko kandidat z dokazilom o opravljenem izpitu za alpinista (modul B), AI ali gorskega reševalca z licenco (po preteku enega leta modul C). Opraviti mora samo preizkus za vsak modul posebej (razen IGRZS – samo B in C) zgolj zato, da se poenoti in uskladi znanje po vsebini in nivoju z vsebino modula B oz C.

Programi teoretičnega in praktičnega izobraževanja za posamezne module

MODUL A (30 ur)

KJE	KAJ	KOLIKO	OPOMBE
	Teorija	ure	
Učilnica	Tema I. / 1., 4., 5.	2	
Telovadnica	Tema I. / 2., 3., 6.	4	
	Praksa:		
Telovadnica	Tema II. / 1., 2., 3., 4.	3	
	Tema III / 2., 3., 6., 8	7	
Telovadnica Ruševina Plezališče	Tema IV / 1., 3., 5., 7., 9., 11.	9	
	Ponavljjanje		
Stolp Ruševina Plezalšče	Tema IV / 3., 5., 7., 9., 11.	5	
	Izpit		
Stolp Ruševina Plezalšče	Tema I / 1 Tema II / 1., 2., 3., 4. Tema III / 4.; Tema IV / 1., 3., 5., 7., 9., 11.;	0,5	Tema IV - samo uporabiti

Inštruktor poskrbi, da je kandidat vsaj seznanjen z vsebino vseh preostalih tem, kar predstavlja osnovo in zadostno podlago za nadaljnje delo!

Vodnik je po opravljenem izpitu sposoben samostojno (v pripravi pod nadzorom) opraviti vse enostavne manevre (varovanje, gibanje ob vrvi ogradji, spust in dvig po vrvi). Njegova osnovna naloga je skrb za lastno varnost!

MODUL B (21 ur)

KJE	KAJ	KOLIKO	OPOMBE
	Teorija	ure	
Učilnica	Tema I. / 3., 5.;	2	
Telovadnica	Tema I. / 2., 3., 4., 5., 6. 7.;	2	
	Praksa:		
Telovadnica	Tema II./ 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8.;	1	
	Tema III / 1., 2., 3., 4., 7., 9. 10.;	3	
Telovadnica Ruševina Plezališče	Tema IV / 1., 4., 3., 5., 8., 10., 12.;	7	
	Ponavljjanje		
Stolp Ruševina Plezalšče	Tema IV / 4., 6., 8., 10., 12., 14., 15.;	5	Tema IV / 10., 12., 14. v sodelovanju z inšt. (situacijska vaja)
	Izpit		
Stolp Ruševina Plezalšče	Tema III / 1., 4., 11.;	1	Tema IV / 14. v sodelovanju z inštr. (priprava situacijske vaje-skupinsko)
	Tema IV / 4., 5., 6., 8., 10., 12., 14.;		

OPOMBA

Kot izobraževanje (ponavljanje) za modul B se kandidatu lahko upošteva tudi aktivno sodelovanje pri pripravi in izvedbi vaj iz vrvne tehnike na vajah ali treningih na ravni društva, vendar le v prisotnosti IGRZS, ki ustrezno usmerja izobraževanje!

Inštruktor vzpodbuja skupinsko delo, samozaščitno obnašanje in krepi odgovornost do soroševalca!

Vodnik po opravljenem preizkusu suvereno obvladuje pripravo manj zahtevnih manevrov in dobro obvladuje samostojno gibanje s psom (ob vrvni ograji, zahteven spust ali dvig po vrvi) v vseh situacijah.

MODUL C (15 ur)

KJE	KAJ	KOLIKO	OPOMBE
	Teorija	ure	
Učilnica	Tema I. / 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7.;	1	
Telovadnica	Tema III. / 1., 4., 7., 9., 11.;	1	
	Praksa:		
Telovadnica	Tema III. / 7., 9., 11.;	1	
	Tema IV / 4., 8., 10., 12., 13.,14.;	3	
Ruševina Naravno okolje	Tema IV / situacijska vaja	3	
	Ponavljjanje		
Stolp Ruševina Naravno okolje	Tema IV / situacijska vaja z zapleti	4	Tema IV - vse pod polno obremenitvijo (utemeljitev odločitve za posamezne segmente)
	Izpit		
Stolp Ruševina Naravno okolje	Tema I., II., III.- ustna predstavitev po ene točke vsake Teme Tema IV. - izdelava smiselne kombinacije vsaj treh točk te teme pod nadzorom inštruktorja GRZS	2	Teorijo opravi vsak posamezno Praksa s pomčniki iz Modula A

OPOMBA

Kot izobraževanje (ponavljanje) se kandidatu za modul C lahko upošteva tudi aktivno sodelovanje pri pripravi in izvedbi vaj iz vrhne tehnike na različnih akcijah in prireditvah, ki jih organizira ERP pri KZS (tabor, preizkus MERP, prikazna vaja.....).

Inštruktor poudarja pomen in nujnost dobre organizacije dela in odgovornosti za vsakega posameznika v skupini in širše v reševalnem okolju oziroma na delovišču!

Vodnik po opravljenem preizkusu sicer ni popolnoma samostojen vendar lahko še pred prihodom gorskih reševalcev na kraj suvereno oceni potrebe in možnosti ter sporoči kvalitetne podatke o stanju na terenu.

Obnavljanje znanja in obnovitveni preizkus

Po uspešno opravljenem preizkusu za posamezni modul (A in B) se sprotno obnavljanje znanja izvaja v matičnih sredinah (društvih) pod nadzorom višje usposobljenih vodnikov (modul B in C).

Obnovitveni preizkus mora vodnik opraviti vsako leto. Kot potrjen obnovitveni preizkus (modul A in B) velja uspešno opravljena vaja iz vrvne tehnike ali na za to organiziranem preizkusu na ravni društva, regije ali republike oz. aktivno sodelovanje na eni od prireditev (tabor, Talanov memorial, ...). Za vodnika s potrjenim modulom C pa velja kot obnavljanje organiziranje in izvajanje vaj na društveni ali republiški ravni, kot obnovitveni preizkus pa ali uspešno opravljena vaja iz vrvne tehnike na preizkusu MERP ali samostojno (pod nadzorom IGRZS) izvajanje preizkusa za modula A in B.

Evidenco prisotnosti na obnavljanjih oz preizkusih vodi odgovorna oseba na ravni društva oz. ERP pri KZS potrdi pa jo UO KRPS!

»Katalog znanja« je verificirala Komisija za reševalne pse pri Kinološki zvezi Slovenije!

V Ljubljani dne: 04. 06.2007

**Predsednik Komisije za
reševalne pse pri KZS
Vlado Gerbec**

SHEMA IZOBRAŽEVANJA

